

Hamas — portret van een terroristische organisatie

Hamas paradeert in Gaza Stad

'Hamas', 'moed' in het Arabisch, is het acroniem van *Harakat al-Muqawama al-Islamiyya* (Islamitische Verzetsbeweging) en heeft als verklaard doel de staat Israël te vernietigen en tussen de Jordaan en de Middellandse Zee een islamitische staat te vestigen.

Dit CIDI-katern geeft een beknopt overzicht van het ontstaan, de doelstellingen en het handelen van Hamas in de periode 1987-2017.

Terreur vanachter een menselijk schild

Hamas werd vooral berucht door een lange reeks bloedige zelfmoordaanslagen op Israëlische burgerdoelen. Het was de eerste terreurorganisatie die erin slaagde (in 2006) een stuk grondgebied te bemachtigen (de Gazastrook) en er een regering te vestigen. Hamas bouwde vervolgens een uitgebreide militaire infrastructuur midden in woonwijken, scholen en

ziekenhuizen. Vanachter dat 'menselijke schild' werden in de loop der jaren talloze terreuracties tegen Israël gepland en gepleegd, van 'gewone' schietpartijen tot bomaanslagen en barrages met duizenden mortiergranaten en raketten. Vanuit de Gazastrook werd een netwerk van vele honderden tunnels aangelegd naar Israëlisch en Egyptisch grondgebied. Om respectievelijk aanslagen te plegen (Israël), wapens, munitie, raketonderdelen, andere goederen en personen te smokkelen (Egypte). Bovendien verleent Hamas via haar tunnelnetwerk materiele en personele assistentie aan Jihadistische groeperingen in de Egypti-

Hamas' Handvest

In haar oprichtingsdocument stelt Hamas onderdeel te zijn van de wereldwijde Moslim Broederschap (Ikhwan). Het handvest gaat uit van de volgende principes: Islamitische wereldheerschappij (artikel 2), vernietiging van Israël (artikel 11). Volgens het handvest bevindt Israël zich op Islamitische grond en die grond moet altijd in Islamitische handen blijven.

Het accepteren van Israels bestaan is daarom voor moslims onrechtmatig. De relatie met de Ikhwan (zie kader) wordt in het Hamas-handvest uitgebreid beargumenteerd en de strijd met Israël wordt getypeerd als onderdeel van een existentieel islamitisch-Joods conflict, waarin de moslims uiteindelijk alle Joden zullen (moeten) vermoorden.

Groot-Brittannië veroverd Palestina op het Ottomaanse rijk

Tijdens de "Arabische opstand" wordt de Joodse wijk van Gazastad verwoest, en worden de overlevende Joden verdreven.

Pan-Arabische oorlog tegen Israël. De Gazastrook wordt door Egypte bezet. Inclusief 190.000 vluchtelingen en ontheemden uit gebieden die door Israël zijn veroverd.

Suezcrisis: Israël veroverd de Gazastrook. Onder Amerikaanse druk komt het gebied weer onder Egyptisch militair beheer.

Tijdens de Zesdaagse Oorlog wordt de door Egypte bezette Gazastrook door Israël veroverd.

Sjeik Yassin sticht Al-Mujama al-Islami, een organisatie van de Moslim Broederschap die uiteindelijk alle islamitische instellingen in de Gazastrook zal controleren. Al-Mujama biedt (ook) diensten op het gebied van onderwijs, medische zorg en welzijn en wordt in 1978 door Israël erkend als welzijnsorganisatie.

Sjeik Ahmed Yassin sticht twee paramilitaire eenheden. Een voor het straffen van prostituees, drugshandelaren en collaborateurs en een voor het plegen van aanslagen op Israëlische doelen.

Officiële oprichting van Hamas: "Een alternatief voor de PLO". In hun handvest wordt de oorlog tegen Israël om religieuze redenen existentieel genoemd en wordt aangekondigd dat de moslims alle Joden zullen (moeten) doden.

Logo Hamas met centraal de rotskoepel

FEBRUARI/MEI Hamaterroristen ontvoeren en vermoorden twee Israëlische militairen.

Hamas begint met het plegen van aanslagen op burgerdoelen in Israël.

16 APRIL Eerste zelfmoordbomaanslag van Hamas.

5 JULI Instelling van de Palestijnse Autoriteit (PA), onder voorzitterschap van PLO-leider Jasser Arafat. De sinds 1982 in Tunesische ballingschap zetelende PLO krijgt toestemming zich in Gaza en Jericho te vestigen.

20 JANUARI Hamas boycot de (eerste) verkiezingen voor de Palestijnse Wetgevende Raad (PWR) en het voorzitterschap ('presidentschap') van de Palestijnse Autoriteit. Fatah wint 55 van de 88 zetels in de PWR en Arafat wordt president.

Eerste Intifada

De kuststrook bij Gaza wordt onderdeel van het Britse mandaatgebied Palestina.

Het verdelingsplan voor Palestina wordt door de VN aangenomen. Gaza wordt toebedeeld aan een Palestijns-Arabische staat. De Arabische staten verwerpen het plan.

De door Egypte bezette Gazastrook is een uitvalsbasis voor talloze terroristische infiltraties in Israël.

Oprichting in Cairo van de Palestijnse Bevrijdingsbeweging PLO, met een dominante rol voor de Fatah-beweging van **Jasser Arafat**.

Vestiging van de eerste (van uiteindelijk 21) Joodse nederzettingen in de Gazastrook.

De VN erkennen de PLO als de officiële vertegenwoordiger van het Palestijnse volk.

Arrestatie van Sjeik Ahmed Yassin voor het bezit van een groot wapenarsenaal. Hij wordt veroordeeld tot 13 jaar cel, maar komt in 1985 vrij in het kader van de 'Jibril gevangenenruil' (ruil van 1150 Palestijnse extremisten voor drie Israëlische soldaten die in 1982 in Libanon gevangen waren genomen).

DECEMBER 1987 – NOVEMBER 1991 De 'Eerste Intifada' tegen Israël breekt uit, met als directe aanleiding een dodelijk verkeersongeval met een Israëlische vrachtauto in de Gazastrook.

Hamasleider Sjeik Yassin wordt gearresteerd en tot levenslang veroordeeld. Israël verklaart Hamas tot verboden terreurorganisatie.

13 DECEMBER Hamaterroristen ontvoeren en vermoorden een Israëlische grenspolitieman. Vier dagen later deporteert Israël 415 moslimextremisten (het merendeel van Hamas) naar Libanon. Deze gaan daar echter in de leer bij Hezbollah.

13 SEPTEMBER Ondertekening van de **Oslo-Akkoorden** tussen Israël en de PLO.

18 MEI Het Israëlische leger trekt zich vanwege de Oslo-akkoorden terug uit Gazastad.

MAART Na een nieuwe reeks bloedige Hamas-bomaanslagen in Israël arresteert de politie van de Palestijnse Autoriteit 140 Hamasaanhangers.

Een door een zelfmoordterrorist van Hamas gebombardeerde stadsbus in Jeruzalem.

sche Sinai woestijn. Israël reageert door militair in te grijpen, maar vernietigt Hamas niet.

Ontstaan

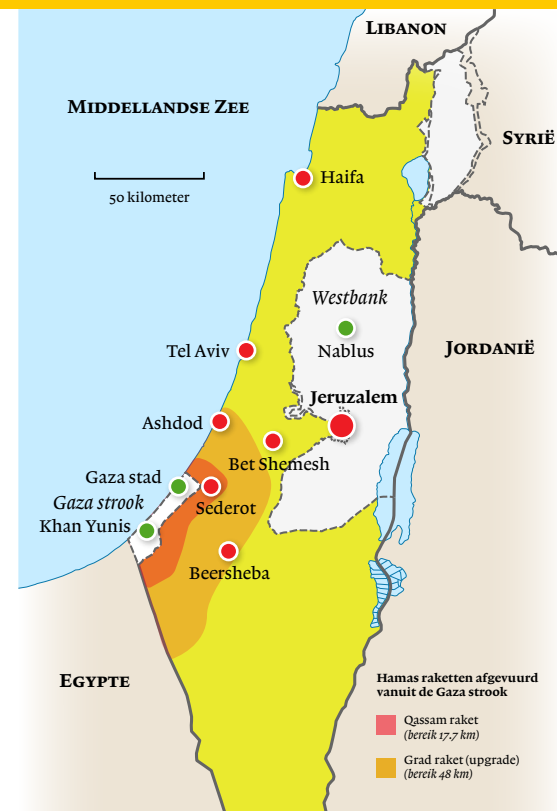
Hamas ontstond in 1987 in de Gazastrook als onderdeel van de Moslim Broederschap ('Ikhwan'), die een islamitische wereldorde beoogt te vestigen. Dat blijkt onder andere uit het stichtingshandvest van Hamas (1988). Hamasoprichter sjeik Ahmed Yassin was in 1973 ook de grondlegger van de Al-Mujama al-Islam, een moskee- en welzijnsorganisatie van de Moslim Broederschap, die uiteindelijk alle islamitische instellingen in de Gazastrook zou controleren.

Omdat Al-Mujama geen geweld tegen Israëlische doelen pleegde werden haar activiteiten door Israël toegestaan. Toen Al-Mujama eenmaal een solide machtsbasis had gevestigd, liet Yassin in 1983 echter twee milities oprichten: een om de orde in de Gaza-

strook te handhaven (tegen met name prostitutie, de drugshandel en collaborateurs met Israël) en een om aanslagen tegen Israëlische doelen te plegen. Bij het uitbreken van de Eerste Intifada (opstand) tegen Israël, eind 1987, werd Hamas opgericht op de fundamenten van Al-Mujama.

Organisatiestructuur

Hamas bestaat uit een politieke en een militaire vleugel, die echter onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Door deze kunstmatige verdeling kon Hamas lange tijd internationaal en economisch functioneren. Zo plaatste de EU in 2001 uitsluitend de 'militaire' vleugel op de terreurlijst. Pas twee jaar en een reeks bloedige bomaanslagen later zette Brussel ook de 'politieke' vleugel op de terreurlijst. Internationale contacten en fondsenwerving zijn in handen van de politieke vleugel (het 'Politieke Bureau') Het zetelde tot 2012 in Damascus, maar werd vanwege de

Syrische burgeroorlog overgeplaatst naar Qatar. Dat land verleent niet alleen politieke maar ook ruimhartige financiële steun aan Hamas. Andere steunpilaren zijn Iran en Turkije.

De Majlis al-Shura (adviesraad) is belast met strategiebepaling en besluitvorming. In de raad zitten religieuze, politieke en militaire leiders, waaronder vertegenwoordigers uit de Gazastrook, de West Bank, Israëlische gevangenen en het Politieke Bureau.

Commissies zijn verantwoordelijk voor alle Hamas-activiteiten, van mediabeleid tot militaire operaties.

Hamas' realpolitik

Op 1 mei 2017 presenteerde de vertrekkende Hamas-leider Khaled Mashaal een 'Document van Algemene Beginselen en Beleid', waarmee de internationaal geboycotte en politiek geïsoleerde terreurorganisatie een poging deed zich internationaal te legitimeren en nader tot de Arabische landen te komen, Egypte in het bijzonder. In de tekst wordt de Moslim Broederschap niet genoemd, wordt onderscheid gemaakt tussen "zionisten" en Joden en wordt de stichting van een Palestijnse staat "binnen de grenzen van 1967" niet langer afgewezen. Tegelijkertijd wordt

Moslim Broederschap - 'Ikhwan'

De Moslim Broederschap (ook bekend als 'Ikhwan', hetgeen letterlijk 'broeders' betekent), werd in 1928 in Egypte opgericht en propageert de geleidelijke, niet per se gewelddadige omverwerping van seculiere Arabische regimes. In de fase daarna moet de rest van de hele wereld aan de islam worden onderworpen. De organisatie heeft (onofficiële) afdelingen in meer dan 80 landen, waaronder de VS en Nederland.

OVER CIDI | COLOFON

Al meer dan 40 jaar zet het Centrum Informatie en Documentatie Israël zich in voor Israël en voor vrede. Doelstelling van CIDI is de kennis over Israël en zijn inwoners te vergroten en bij te dragen aan vrede tussen Israël en het Palestijnse volk.

Word Vriend van CIDI!

Voor € 50 per jaar bent u al vriend en ontvangt u de CIDI Nieuwsbrief. Ook wordt u op de hoogte gehouden van onze evenementen.

Voor meer informatie en voor onze publicaties kijk op www.cidi.nl. Bestel het **lespakket Kernpunten van het Israëlisch-Palestijns conflict** (boek + lesbrieven) of onze andere katernen online, per post of via email.

CIDI, Postbus 11646, 2502 AP Den Haag
Tel. 070-364 68 62, Fax. 070-365 33 72,
Email: cidi@cidi.nl, Web: www.cidi.nl

VERSIE JUNI 2017

verklaard dat Hamas nooit het bestaansrecht van Israël zal accepteren en met geweld zal blijven ijveren voor de vernietiging ervan.

Net als Israël heeft Egypte de Gazastrook langdurig geblokkeerd en geprobeerd de smokkel- en infiltratietunnels van Hamas te vernietigen. Hamas' strijd tegen Israël is ideologisch-religieus gemotiveerd. Dit rechtvaardigt alle middelen. Offers - ook (veel) eigen slachtoffers - zijn ondergeschikt aan het hogere doel.

Sjeik Yassin komt opnieuw vrij in een gevangenenruil, maar schendt bij terugkeer in Gaza de voorwaarde dat hij niet zal oproepen tot zelfmoordaanslagen tegen Israël.

De VS plaatsen **Hamas** op de lijst met terreurorganisaties.

De EU plaatst 'de terroristische vleugel' van Hamas op terreurorganisatielijst.

De EU plaatst Hamas op de lijst met terreurorganisaties.

22 MAART
Een week na een bloedige Hamasbomaanslag in Ashdod komt Hamasoprichter sjeik Ahmed Yassin bij een gerichte Israëlische luchtaanval om het leven.

SEPTEMBER
Israël trekt zich eenzijdig terug uit de Gazastrook en ontruimt alle 21 Joodse nederzettingen (achtduizend inwoners). Israël houdt wel toezicht op de zee voor de strook.

29 MAART
Abbas benoemt Hamasleider **Ismael Haniyeh** tot premier van de regering van Nationale eenheid.

25 JUNI
2 Israëlische soldaten gedood en een ontvoerd door Hamasleden.

14 JUNI
PA-president Abbas ontbindt de regering van nationale eenheid en ontslaat premier Haniyeh. Die accepteert dat niet en blijft de facto leider in de Gazastrook.

2E HELFT
Na Egyptische bemiddeling komt een 6 maanden durende 'tahiyye' (rustperiode) tot stand. Toch wordt Israël nog getroffen door 329 raketten en mortiergranaten. Onmiddellijk na afloop van deze rustperiode hervat Hamas de raketbeschietingen op Israëlische burgerdoelen volledig.

27 DECEMBER
Israël begint Operatie 'Cast Lead' met intensieve luchtaanvallen op Hamasposities en later een grondoffensief. Hamas beschiet grote Israëlische steden, waaronder Beersheba en Ashdod.

17 JUNI
Moslimbroeder Mohammed Morsi wint de Egyptische presidentsverkiezingen.

17 NOVEMBER
Israël begint operatie 'Pillar of Defense' als reactie op de intensivering van beschietingen door Hamas. Israël zet het nieuwe afweersysteem 'Iron Dome' in om de steden te beschermen.

8 JULI
Morsi's opvolger, generaal Abdal Fatah al-Sisi, verklaart de **Moslim Broederschap** tot terroristische organisatie.

FEBRUARI
Egypte verklaart de militaire tak van Hamas tot terroristische organisatie na aanslagen die honderden Egyptenaren het leven hebben gekost.

1997 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2011 2012 2013 2014 2015 2017

ISRAËL (1967-2005) PALESTIJNS BESTUUR (2005 - HEDEN)

Tweede Intifada

29 SEPTEMBER 2000 - FEBRUARI 2005
Een dag na een bezoek van de Israëlische oppositieleider Ariel Sharon aan de Tempelberg in Jeruzalem breekt de 'Tweede Intifada' uit, de zgn. 'Al-Aqsa Intifada'. Fatah en Hamas plegen een lange reeks (zelfmoordbom)aanslagen op Israëlische burgerdoelen en Hamas vuurt grote aantallen mortiergranaten en (primitieve) raketten af op Joodse dorpen in de Gazastrook en daarbuiten. Tijdens de geweldsgolf komen ruim duizend Israël's om het leven. Naderhand zal blijken dat deze 'intifada' door PLO-leider Arafat was gepland na het mislukken van de Israëlisch-Palestijnse onderhandelingen van juli in Camp David.

Het 'Quartet' (VS, VN, EU en Rusland) eist van de Palestijnse regering: 1) Erkenning van Israël; 2) het afzweren van geweld; 3) het zich houden aan eerdere diplomatieke overeenkomsten. Op basis hiervan is Hamas uitgesloten van regeringsdeelname.

14 MAART
Bloedige bomaanslag in Ashdod door Hamas.

11 NOVEMBER
PA-president Arafat overlijdt. Mahmoud Abbas wordt President.

26 JANUARI
Hamas wint in de verkiezingen 76 van de 132 zetels tellende Palestijnse Wetgevende Raad; Fatah 43.

6 JUNI
Haniyeh verklaart dat Hamas bereid is een tijdelijke Palestijnse staat te accepteren binnen de groene lijn en een 20-jarig bestand met Israël.

JUNI
Na een bloedige confrontatie tussen de milities van Hamas en Fatah grijpt Hamas de macht in de Gazastrook. Veel Fatah-activisten ontvluchten het gebied.

1E HELFT
In het eerste halfjaar van 2008 vuurt Hamas vanuit de Gazastrook zo'n **1200 raketten** en duizend mortiergranaten af op Israëlische burgerdoelen.

DECEMBER
Hamas hervat raketbeschietingen.

18 OKTOBER
Een in 2006 ontvoerde Israëlische korporaal wordt geruild tegen 1027 in Israël gevangenzittende Palestijnen, waaronder 280 vanwege moord veroordeelde terroristen.

In 2012 vuurt Hamas in totaal 1697 raketten af op Israël.

3 JULI
De Egyptische president Morsi wordt door het leger afgezet.

Na beschietingen door Hamas, begint Israel Operatie 'Protective Edge'. Hamas vuurt 3356 raketten op Israëlische dorpen en steden af; 578 daarvan worden door Iron Dome onderschept. Het Israëlische leger vernietigt 32 terreurtunnels.

Nieuwe leiding Hamas: De zeer radicale Yehya Sinwar wordt leider in de Gazastrook, Ismael Haniyeh wordt benoemd tot hoofd van het Politieke Bureau. Hamas presenteert een 'Document van Algemene Beginselen en Beleid' (zie boven).

